

पादु स्त्री भावे छण् । गमने क० १०१७ १४ भाष्ये दृश्यम् ।
 पादुक लि० पद-उक्तञ् । गमनशोके पादू+साये क० “के-
 ऽणः” पा० सुखः । चर्ममयपादलाघे स्त्री समरः ।
 तस्या उत्पत्तिकथा स्नातपत्रयन्दे ६४८ पु० दृश्यम् तत्र
 स्नातशानिकपत्राध्यायसंख्या ६२ ६३ स्थाने ६५, ६६ संख्या
 द्रव्या । “वर्षातपादिके क्ली दृष्टी रामप्रदवीषु च ।
 शरीरलाघवाभौ वै सोपानतकः खदा व्रजेत्” ज्यो० त०
 “पादप्रधारणं हृद्यमोजस्य” चतुषो ह्रस्वम् । सुखप्रचार-
 नायुषम् वक्ष्यं पादरुजापहम् । तस्या अन्तरे दोषा
 यथा “पादाभ्यामनुपानद्वारां तृणां च क्लमसं यथा ।
 अनारोग्यमनायुषमिन्द्रियघ्नमदृष्टकृत्” राकनि० अधिकं
 दिनचर्यायन्दे ११६० पृ० दृश्यम् । “इष्टमानाय
 विप्राय यः प्रयच्छत्यनुपानस्यै । स्नातकाय नृणां वाहो !
 संविताय हिरातये । सोऽपि सोऽनवाशोति देव-
 तैरपि पूजितान् । गोबोके च सुदा युक्तो वसति प्रेत्य
 भारत !” भा० आनु० ६६७० कश्चित्पादुकाधारचमि-
 नेवः “वह्नुपानस्यै पद्भ्यां यस्तु नासुपसंक्रमेत् ।
 चर्मकारस्तु जायेत वर्षाभ्यान् त्रयोदश” वराहपु० ।
 “सोपानतकश्च यदुभक्तुं तदै रणां च भुञ्जते” मनुः ।
 देवतापादुकानिर्वाणप्रकारो देवीपु० यथा “मथिरत्नमयी
 कायां हेमरूपमयी तथा । चन्द्रीनापि कर्त्तव्या पादुका
 प्रतिमापि वा । श्रीपद्मां श्रीद्रुमां चापि देवदारुमयी
 तथा । ब्रह्मकुना च सा कायां पादुकां पूजयेत् सदा” ।
 पादुकाकार पु० पादुकां करोति क्त-अण् छप० व० । चर्म-
 चारे पादुकत्पादुकाजदादयोऽप्यत्र हेमच० ।
 पादू स्त्री पद्यते सुखेनानया पद-करणे “चित् कश्चिपद्या-
 तैः” छण् । छ-चिञ् । चर्ममयपादुकायाम् समरः ।
 पादोदक न० पादप्रक्षालनसुदकम् या० त० । पादप्रक्षालनजले
 हरिमूर्तिपादोदकपानफलं हरिमूर्तिविद्यावादी दृश्यम्
 पादोदर पुंस्त्री० पाद उदरे यस्य । धर्मं प्रश्नोप० स्त्रियां
 कान्तित्वात् छेप ।
 पादत न० पद्मतीनां समूहः भिन्ना० अण् । पवतिवपूहे
 पाद्व न० पद्ममधिकृत्य पदसम् अण् । “तदधिकृत्य कते पद्मे”
 पर० वा अण् । पद्माधिकारेण मङ्गले १ मङ्गलदिनरूपे
 कलभेदे तदधिकारेण कते १ पद्माश्रायणभेदे पद्मे च ।
 पाद्य लि० पादायं पाद-अण् । पादयोर्वाच्ये लजे अपसुं स्त्री
 तेक० “पाद्याः पाद्याः पाद्याः प्रतिगृह्णामिनि” विषाहे-
 ऽर्हैषोवप्रप्रः । पादे चतुर्वर्णयमर्हति यत् । १ चतुर्वर्ण-

याह्यै लि० । देवदेयपाद्यो हव्यविशेष उक्तो यथा “पाद्यं
 श्यामाकटुर्वांजविष्णु क्लान्ताभिरीरितम्” । एतदुद्भवमुक्तं
 जलमिति देवप्र० रघु० । तद्गानपात्रवचनं यथा “पादा-
 यसेचनजलपहणं पात्रमङ्गुतम् । सोऽजं वाचज्जातं वा
 हेमं राजतमेव वा” वैष्णवसं० । “पञ्चकुडप्रविष्ठा-
 रक्षत्सेधे चतुरङ्गकम् । शोडशेकाङ्गुलं कुर्वीत नाभिकां
 चतुरङ्गकाम् । पृष्ठे पादसमायुक्तं चतुरङ्गमनगतः ।
 पाद्यपात्रमिति श्यातं सर्वदेवप्रपूजने” विद्वान्मेष्वरः ।
 पाद्यप्रकारः स्वचा० कन् । पाद्यक पाद्यप्रकारे लि० ।
 पान न० पा-ल्युट् । इन्द्रवृषस्य गवाधःसंयोजने १२ रक्षणे
 च १ निश्चामे च पु० हेमच० । निम्न सेन प्राचरक्षचात-
 चात्तम् । आधारे ल्युट् । ४ पानभाजने मेदि० पीव-
 तेऽच्चात् अपादाने ल्युट् । ५ शौण्डिके पु० कटा० करणे
 ल्युट् । अस्त्राणां तीक्ष्णपराश्रमादने इत्यावारभेदे
 (पानदेकोया) अश्विन्यन्दे १११ पु० पावनायन्दे च
 दृश्यम् । पीयते कर्मणि ल्युट् । ७ नद्यादौ ।
 पानक न० पानार्थं कायति कै-क । अश्विनिष्पूरवादि-
 मिन्निर्गच्छराजवादी कताययन्दे ११६० पृ० दृश्यम् ।
 पानगोष्ठिका स्त्री पानार्थं गोष्ठिका । इन्द्रवृष मद्यादि-
 पानार्थसभायाम् तन्मोक्षे १ भैरवीचक्रे च ।
 पानठ लि० पाने कृशब्दः वा० कठच । पानकृशब्दे स्त्रियां
 गौरा० छेप । [रापायिचि ।
 पानप लि० पानं पेयं मद्यादि पिबति पा-पाने क । छ-
 पानपात्र न० पानस्य पेयस्य सुरादेः पात्रम् । पेयसुरादेः
 पात्रे कंसे अमरः । पानभाजनादयोऽप्यत्र ।
 पानवणिज् पु० पानस्य पेयस्य सुरादेः बणिज् । शौण्डिके
 हेमच० । [पकतिस्तरः ।
 पानशौण्ड लि० पाने शौण्डः ७ त० । सुरादिपानदक्षे
 पानस न० पानस्य तत्फलस्य विकारः तक्षेडं वा अण् ।
 पानसभवे १ मद्याभेदे “पानसं द्वाणमाङ्कम्” हादयम-
 द्योक्तौ पा० वि० । २ पानसंज्ञान्विनि लि० ।
 पानात्यय प्र० सुशुतोक्ते मद्यापानजे रोगभेदे मद्यस्य पा-
 नदोषादिकिरूपणेन तत्फलवादिनां तलोक्तं यथा
 “मद्यात्ययं तथा तीक्ष्णं कृच्छ्रं विषदमेव । कृच्छ्र-
 माशुकरक्षेत्रे व्यवायि च विद्यायि च । शौण्ड्याश्वीतो-
 पचारं तत्संज्ञाद्वान्ति मनोगतम् । विषत्यवयवान्
 शौण्ड्यादेवद्यात्तत्फलमुक्तम् । नास्तं कोपनेहोष्णा-
 दायात्वादायुर्मेतत् । हर्षदश्च अनाशित्वादिवातिनाश-